

Vergeforeningen Følgesvennen
v/Hilde Krogh
Friis` gate 6
0187 Oslo

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høringssvar: Forslag til endring i Utlendingsforskriften – Adgang til å ta lyd- og bildeopptak av asylregistreringen.

Vi viser til departementets høringsbrev av 14/8-12.

I utgangspunktet stiller vi oss positive til alt som kan styrke rettssikkerheten til dem vi representerer – enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Vi har tidligere ikke hatt innvendinger mot lydopptak av asylintervjuet hos Utlendingsdirektoratet (UDI).

Som departementet sikkert er kjent med, foretar UDI i dag to intervjuer – nemlig en ankomstsamtale mer eller mindre umiddelbart etter registrering hos Politiets Utlendingsenhet (PU) og et hovedintervju etter en eventuell aldersundersøkelse.

I dag blir det ikke tatt lydopptak av ankomstsamtalen. Vi oppfatter departementets forslag slik: lyd- og bildeopptak skal foretas av registrering av asylsøknad hos politiet samt av ankomstsamtale og hovedintervju foretatt av UDI.

Bakgrunnen for forslaget om adgang til lyd- og bildeopptak

Under innledningen om bakgrunnen for forslaget vises det til at siden opptaket vil inneholde alt søkeren forteller til politiet, vil slike opptak være med på å styrke rettssikkerheten til søkeren selv: "Man vil da senere kunne avklare eventuelle misforståelser eller uenigheter i hva søkeren egentlig forklarte, og opptaket vil også kunne brukes til å kvalitetssikre både tolkingen og politiets eget registreringsarbeid" (s. 2). Disse poengene utdypes på side 4 i forslaget.

Under departementets forslag (s. 3), blir det i flere setninger understreket at det er viktig at politiets registrering har høy kvalitet. Videre heter det at søkers rettssikkerhet

ivaretas ved at opplysninger som søker har gitt kan dokumenteres. Opplysninger som særlig nevnes omfatter informasjon om identitet og nasjonalitet som skal benyttes i den videre saksbehandlingen og informasjon fra søker som politiet benytter i sitt videre arbeid for å avdekke menneskehandel, menneskesmugling og kriminelle forhold.

Det medgis at lydopptak i stor grad ivaretar hensynene som er nevnt. Likevel mener departementet at også bildeopptak vil kunne være særlig nyttig overfor spesielle grupper, som for eksempel enslige mindreårige asylsøkere, grupper som på ulike måter framstår som særlig sårbare (s.4). Overfor slike grupper påpekes det at politiet ønsker å benytte seg av en spesiell **avhørsmetode** (vår utheving) ved gjennomføring av registreringen. Det blir presisert at både lyd og bildeopptak er en del av denne metoden.

Vergeforeningens vurdering

Som vist tidligere, stiller Vergeforeningen seg positive til alt som kan styrke rettssikkerheten til dem vi representerer, nemlig enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Det er imidlertid deler av dette høringsforslaget vi stiller oss undrende til og som vi mener må forklares nærmere før vi kan stille oss bak forslaget.

Våre medlemmer har meldt tilbake til oss om sterkt varierende opptreden fra politiets side under registrering av asylsøknader. En viktig hensikt med de lydopptakene som i dag foretas av hovedintervjuet hos UDI mener vi er den kvalitetssikringen de kan bidra til av tolkingen, av intervjuers innfallsvinkel og spørsmål samt av det som faktisk uttales av søker. I tillegg kommer selvfølgelig vergens eventuelle kommentarer og spørsmål. Ut fra de nevnte tilbakemeldingene om politiets varierte opptreden ved registrering anser vi lydopptak som hensiktsmessig i kvalitetssikringsøyemed.

Vi mener imidlertid at det i høringsforslaget ikke forklares godt nok hvorfor bildeopptak skal gjøres i tillegg til lydopptak. Det at en person er mindreårig og dermed mer sårbar enn en voksen person, er etter vår mening ikke en god nok forklaringsgrunn for bildeopptak. Tvert i mot så kan sårbarheten tilsi at det ikke foretas slike opptak. Det må her spesifiseres hvorfor bildeopptak er nyttig for den mindreårige i og med at hun/han nettopp er spesielt sårbar.

Vi har notert oss at det i høringsforslaget vises til en avhørsmetode som politiet kan ønske å benytte seg av i forhold til spesielt sårbare grupper. Vi vil på det sterkeste understreke at det ikke dreier seg om avhør, men om intervjuer av asylsøkere, og i dette tilfellet enslige mindreårige sådan. Dersom politiet er av den oppfatning at registreringen er et avhør, ber vi departementet gripe fatt i denne misforståelsen umiddelbart. En slik misforståelse vil nettopp kunne gå utover sårbare grupper.

Det henvises til at bildeopptak skal brukes til å sjekke identitet og nasjonalitet. Når det gjelder identitet kan vi se *en* fordel ved bildeopptak ved så vel politiregistrering

som ved UDIs ankomstsamtale og hovedintervju, nemlig at det kan fungere som en kvalitetssikring når det gjelder den mindreåriges alder. Metodene som brukes i aldersfastsettelsen i dag er svært usikre. Det er en opplevelse blant mange verger at den endelige aldersfastsettelsen ikke tar tilstrekkelig høyde for den usikkerheten og feilmarginen som ligger i disse metodene.

I høringsforslaget uttales det at de foreslåtte lyd- og bildeopptak hjemles i lov/forskrift med det for øye å unngå at ikke samtykke skal oppleves å måtte gis under press. Forslaget legger imidlertid ikke opp til at slike opptak skal gjøres i alle saker, men i de sakene hvor det antas å være særskilt behov for at slike opptak gjøres. Dersom disse opptakene skal fungere som en kvalitetssikring, som vi mener må være en tungtveiende grunn for opptakene, må opptakene gjøres i alle saker.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet hevder at forslagene vil føre til "mindre kostnader til innkjøp" og "noen større administrative eller økonomiske konsekvenser".

Dette er vi ikke fullt ut enige i. Vi mener at stikkprøvekontroller og klager vi føre til økonomiske konsekvenser ved at overordnet personell må engasjeres. Dette vil ha økonomiske konsekvenser både hos PU og UDI.

Konklusjon

Vergeforeningen støtter at lydopptak foretas under politiregistrering og ankomstsamtale i tillegg til hovedintervju i den hensikt å kvalitetssikre disse hendelsene. Ut fra et kvalitetssikringsperspektiv anbefaler vi at dette gjøres i alle saker. Før det foreligger en nærmere utredning om hva bildeopptak skal brukes til, både fra politiets og UDIs side, kan vi ikke støtte innføringen av denne type opptak.

Med vennlig hilsen

Hilde Krogh
Styreleder

Vergeforeningen Følgesvennen